

Visitatieverslag PO

Zie handleiding visitatie lidscholen
(Gebaseerd op Toetsingskader Erkenning Daltoninstellingen)

Naam school	Kdbs de Dolfijn
Adres	Grote Beukelaer 2
Postcode en plaats	8141 BP Heino
E-mailadres school	dolfijn@mijnplein.nl
Telefoonnummer school	0572-392140
Directeur	Arno Roelofs
Adjunct-directeur	Eric Arends
Daltoncoördinator	José Lipman
Aantal groepen (PO)	11
Aantal leerlingen	253 (1-10-2018)
Populatie (PO)	Autochtoon, wit, grotendeels MBO-opgeleid
Aantal leraren	2 directie, 17 leerkrachten vast, 1 tijdelijke leerkracht, 1 WPO-student, 1 onderwijsassistent
In bezit van Daltoncertificaat	Ja (WPO'er en tijdelijke collega niet)
Bezig met Daltoncursus	twee collega's volgen dit jaar de opleiding
Nevenvestigingen	nee
Stand van zaken inspectie	basisarrangement
Visitatieteam	
Voorzitter	
Lid 1.	
Datum visitatie	Maandag 12-11-2018
Soort visitatie	Licentieverlenging
(besluit vorige visitatie)	Licentieverlenging voor 5 jaar

Commissies visitatie PO en VO
Nederlandse Dalton Vereniging
Binckhorstlaan 36, M 1.19
2516 BE Den Haag
Tel. 070 - 331 52 52
bestuursbureau@dalton.nl

0. Realisering aanbevelingen vorige visitatie

niet van toepassing bij 1^e licentiaaanvraag

aanbeveling 1.

Zet dalton structureel op de agenda in de MR, OR en teambijeenkomsten en bewaak hierbij de reeds geborgde afspraken, regels en routines alsmede de ontwikkelpunten.

evaluatie school

Bij de mededelingen tijdens de vergaderingen is dit een vast onderdeel geworden. Soms is er iets te melden en soms niet.

bevindingen visitatieteam

Wij hebben geconstateerd uit gesprekken en notulen dat Dalton regelmatig aan de orde komt tijdens teambijeenkomsten en vergaderingen. Wat wij het team willen meegeven is dat het inplannen van daltonstudie(mid)dagen binnen het team ervoor zorgt dat er echt tijd is om inhoudelijk in te gaan op de daltonvisie, borging en ontwikkeling van de Daltonkernwaarden. **Zie aanbeveling 1**

aanbeveling 2.

Communiceer frequent en structureel de schoolactiviteiten en –ontwikkelingen met ouders en betrokkenen en leg hierbij nadrukkelijk dalton uit aan ouders. Betrek deze hier zo veel mogelijk bij zodat het daltonconcept breed bekend, herkend en gedragen wordt, nu en in de toekomst.

evaluatie school

Deze aanbevelingen is uitgevoerd, maar zou nog versterkt kunnen worden. Goed voorbeeld van uitleg en het betrekken van het Daltonconcept is ons leesbeleid. Dit is opnieuw geformuleerd en daarbij is in het verbetertraject goed gekeken naar onze visie op Dalton en hoe deze verweven kan worden in ons leesbeleid. Dit is ook naar ouders gecommuniceerd in MR, OR en Sonar. Ook de wijze waarop wij omgaan met de bieb op school (Bbos) getuigt van onze kijk op Dalton en is uniek in Salland. Dat is ook zo uitgelegd naar betrokkenen. Aan het eind van het schooljaar hebben we gekozen voor nieuwe methodes voor de zaakvakken. In de communicatie naar de ouders is nadrukkelijk gewezen op het waarom van de keuze in relatie tot ons Daltononderwijs.

bevindingen visitatieteam

De schoolevaluatie beschrijft de situatie zoals wij die hebben gezien in de praktijk. Tijdens het leesuur hebben de kinderen de keuze om een eigen plek te kiezen, de keuze om tutor/tutorleerling te zijn, er wordt groepsdoorbroken gelezen. Ook kunnen de kinderen zelfstandig boeken lenen uit de zeer goed geoutilleerde bibliotheek. De methodes voor WO maken dat de kinderen zelfstandig aan thema's van aardrijkskunde, geschiedenis en natuur kunnen werken, waarbij ze deels hun eigen leerdoelen mogen stellen. De kinderen zijn nadrukkelijk betrokken geweest bij de keuze voor de methodes voor WO.

aanbeveling 3.

Vermeld in elke groep het tijdstip en tijdsduur van keuzewerk in het taakwerk. Werk de aard en inhoud, eigen inbreng van leerlingen alsmede registratie uit.

evaluatie school

Wij hebben aan het eind van de visitatie aangegeven aan de commissie dat we deze aanbeveling kritisch tegen het licht zouden houden. Wij 'worstelen' met het keuzewerk en hoe én of we dit nog willen doen. We merken dat registreren niet werkt en dat dit alleen voor de vorm gedaan zal worden. Dan moet je je afvragen of het nut heeft (het waarom). Registreren voor de bühne heeft geen zin.

Bij de meeste groepen is duidelijk wanneer er 'keuze-uur' is, wat er te kiezen is en dat leerlingen zelf ook kunnen inbrengen. Dat staat sinds vorig jaar op de weektaak en is onderdeel van het spiegelgesprek. In een aantal groepen is het afgelopen jaar (periode)doelen en er is om ruimte om in het keuze-uur daarmee aan de slag te gaan. Vraag is of leerlingen zich daar bewust van zijn. Daar willen we het komend jaar verder mee gaan. Dat pakken de twee collega's op in hun DOP.

bevindingen visitatieteam

Het implementeren van keuzewerk in het taakwerk is een vraagstuk dat vraagt om een visie op keuzewerk. Wat wil je met keuzewerk:

- Is keuzewerk een beloning voor het afhebben van taakwerk?
- Is keuzewerk een apart onderdeel waarbij tegemoet gekomen wordt aan de leerstijlen en/of interesses van het kind?
- Is keuzewerk een middel om kinderen in aanraking te brengen met nieuwe onderwerpen/vakgebieden?
- Is keuzewerk een middel om naast taakwerk een leerdoel te bereiken en is het dan aanvullend of kan het kind kiezen op welke wijze en met welke leerstof hij/zij een bepaald (leer)doel wil halen?
- Wil je differentiatie of verbreding in het leerstof- of leerstijlaanbod aanbrenge door het keuzewerk?

Wij hebben gemerkt dat de school nog steeds worstelt met de visie op keuzewerk en dat er nog geen doorgaande lijn in de school is vastgesteld. Deze aanbeveling is o.i. dan ook onvoldoende vormgegeven. Onze eerste aanbeveling is hierop gericht. **Zie aanbeveling 2.** Het is zeker zaak om in de komende vijf jaar hier goed over na te denken als team en dat begint misschien wel met de vraag:

"Hoe bereiken de kinderen hun leerdoelen: zowel de leerdoelen als de persoonlijke ontwikkelingsdoelen?". De Daltonkernwaarden zijn hierbij het uitgangspunt.

1. Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen

Indicatoren op leerlingniveau

1.1	De leerling neemt verantwoordelijkheid voor de verwerking van zijn taak.
1.2	De leerling legt waar nodig verantwoording af aan zijn leraren, zijn medeleerlingen en zijn ouders over de verwerking van zijn taak.
1.3	De leerling is actief betrokken bij zijn eigen (leer)werk.
1.4	De leerling draagt zorg voor zijn leeromgeving.

evaluatie school

Trots:

Onderbouw: De leerlingen leren omgaan met verplichte en keuze taken en zich hier verantwoordelijk voor te voelen. Ze leren en hebben een verantwoordelijke houding voor eigen spullen/werkplek ontwikkeld.

Middenbouw: De leerlingen leren hun werk op papier te plannen. Eerst in een dagtaak, gevolgd door een meerdaagse taak en uiteindelijk een weektaak. Ze leren hun eigen werk na te kijken en nemen verantwoordelijkheid voor het vervolg van het leerproces.

Bovenbouw: De leerlingen evalueren hun eigen werk en leren steeds meer hun doelen daarop af te stemmen. Ze leren b.v. keuzes te maken m.b.t. het volgen van instructies. De leerlingen worden zo meer eigenaar van hun leerproces.

Ook zijn er leerlingen die een eigen leertraject volgen naast hun weektaak. Ook daar zijn zij zelf verantwoordelijk voor.

Door de hele school heen voelen de leerlingen zich over het algemeen verantwoordelijk voor de leefomgeving. In elke groep is er b.v. klassendienst en bepaalde groepen zijn verantwoordelijk voor klassen overstijgende ruimtes of taken (b.v. oud papier; bie in school).

Ambitie:

Persoonlijke leerdoelen/periodedoelen verder uitbouwen. We willen leerlingen nog meer betrekken bij hun eigen leerproces en ze daarmee nog meer verantwoordelijkheid voor geven. Het mooiste zou zijn als leerlingen zelf precies kunnen aangeven wat ze nog willen leren.

bevindingen visitatieteam

De evaluatie van de school beschrijft hetgeen wij in de praktijk hebben gezien, het eigenaarschap van de kinderen en daardoor het nemen en krijgen van verantwoordelijkheid is een ontwikkelpunt dat vanaf groep 1 moet worden ingezet. Ook dit vraagt een visie op de wijze waarop doelen kunnen/moeten worden gerealiseerd. Betrokkenheid en taakgerichtheid van de kinderen is daarbij essentieel en dit vraagt weer een doorgaande lijn wat betreft de doelen voor persoonlijkheidsontwikkeling. Een fantastische uitdaging voor het team om hier vorm aan te geven. **Zie aanbeveling 2.**

Indicatoren op leraarniveau

1.5	De leraar kan loslaten en schenkt vertrouwen aan zijn leerlingen. Hij biedt hiervoor een kader waarbinnen de leerlingen hun eigen leerproces kunnen vormgeven.
1.6	De leraar houdt rekening met verschillen en creëert maatwerk dat zichtbaar is in de taakinhoud.

1.7	De leraar begeleidt zijn leerlingen en geeft waar nodig sturing, op zo'n manier dat de leerlingen zich vaardigheden eigen kunnen maken om de leerdoelen te behalen en de taak te kunnen volbrengen.
-----	---

evaluatie school

Trots:

We proberen zoveel mogelijk aan te sluiten bij de onderwijsbehoeften van de individuele leerling. We geven leerlingen de ruimte om zichzelf op eigen kracht en tempo te ontwikkelen. Wij doen dit door de leerlingen het vertrouwen te geven in hun eigen kunnen en goed naar verschillen tussen de leerlingen te kijken. We gaan uit van wat ze kunnen (HGW). Dit is terug te zien op de weektaak. De inhoud van de weektaak is aangepast aan het leerling. Zo heeft ieder een eigen (op maat gemaakte) weektaak. Op die wijze differentiëren we. We geven leerlingen ruimte om zelf de werkplek te kiezen en te kiezen of ze wel of geen hulpmaterialen willen gebruiken. De leerlingen kijken zelf het werk na. Er is een opbouw in de mate van zelfstandig nakijken, dit om aan te sluiten bij de ontwikkeling van de leerling. Gemaakte afspraken over het nakijken en verbeteren zijn zichtbaar in het lokaal.

Ambitie:

We willen het eigenaarschap nog meer bij de leerlingen leggen, zodat we de leerlingen steeds minder te hoeven wijzen op hun verantwoordelijkheid. Dit doen we d.m.v. het reflecteren op eigen handelen en dat van de leerlingen. Het vraagt van zowel leerkracht als leerling een aangepaste houding.

bevindingen visitatieteam

De kinderen hebben de vrijheid om instructie te volgen/vragen, tenzij de leerkracht hen in een soort hulpgroep plaatst. Het schoolgebouw is perfect voor het bieden van zelfgekozen werkplekken. Hiervan wordt door de kinderen veelvuldig gebruikt gemaakt. De kinderen kijken zelf hun werk na en kleuren vervolgens hun taak af op de taakbrief in de kleur van de dag, waarop de taak is uitgevoerd. Kinderen mogen taken over de week verdelen en zelf de planning bijstellen. De kinderen geven aan dat ze hun taakwerk altijd gemakkelijk af krijgen. Opnieuw een reden om keuzewerk efficiënt in te zetten en te integreren in het aanbod. **Zie aanbeveling 2**

Indicatoren op schoolniveau

1.8	Op de school heerst een cultuur van vertrouwen.
1.9	Leraren en overige medewerkers kunnen omgaan met verantwoordelijkheid en het aangeven van grenzen.
1.10	Leraren en overige medewerkers komen de afspraken na.
1.11	De brede algemene vorming van leerlingen is richtinggevend.
1.12	Het onderwijs wordt gegeven in een lerende organisatie waar leerlingen en leerkrachten zich kunnen ontwikkelen naar hun mogelijkheden.

evaluatie school

Trots:

Vanuit onze visie op leerlingen en onderwijs hechten wij grote waarde aan onderling respect, vertrouwen en openheid en gezamenlijk doelen en verantwoordelijkheid. We vergroten het vertrouwen in en de betrokkenheid van de leerlingen door hen gelegenheid te bieden:

- te kiezen voor een eigen werkplek binnen of buiten de klas;

- zelf het werk van de weektaak te plannen;
- zelf hun werk te evalueren (nakijken) en op hun werk te reflecteren;
- zelf te kiezen voor deelname aan instructiemomenten (bovenbouw)
- zorg te dragen voor hun maatjes.

De leerkrachten geven de leerlingen gelegenheid, zich binnen vooraf gestelde kaders, zelf de mate van hun vrijheid en verantwoordelijkheid te bepalen, waarbij verkregen verantwoordelijkheid, vertrouwen en vrijheid in de ontwikkeling van de individuele leerling zowel toe als af kan nemen.

Op gemaakte afspraken, die zichtbaar zijn gemaakt op de weektaak of het planbord wordt gereflecteerd tijdens individuele en groeps gesprekken.

De taakbrief, de borden, de geboden verantwoordelijkheid en vrijheid, en het gestelde vertrouwen zijn afgeleid van onze pedagogische visie, gericht op de groei van verantwoordelijkheid, passend bij de leeftijd en ontwikkeling van de individuele leerling.

Ons onderwijs wordt ingericht zoals beschreven in ons Daltonboek. Dit boek is geen statisch eindproduct, maar een zich steeds verder ontwikkelende beschrijving van ons Daltononderwijs, wat tegemoetkomt aan de verschillen en ontwikkeling van zowel leerlingen en leerkrachten en van waaruit gericht scholing wordt gevolgd.

Ambitie:

Wij gaan ons meer en meer verdiepen in en richten op 21e eeuwse vaardigheden. M.n. bij de zaakvakken willen we hier een betere aansluiting op vinden. Veel vaardigheden zitten al wel in ons onderwijs verweven, maar m.n. onderzoekend leren en de daarbij behorende vaardigheden kunnen meer verweven worden.

bevindingen visitatieteam

Wij hebben gezien dat de leerkrachten de kinderen vrijheid binnen kaders bieden, ook de leerkrachten hebben de vrijheid om ideeën te ontwikkelen en uit te voeren. Deze vrijheden maken wel dat de opbouw in de doorgaande lijn onduidelijk voor ons is.

2. Zelfstandigheid

Indicatoren op leerlingniveau

2.1	De leerling neemt zelf initiatieven om zijn leerdoelen te bereiken.
2.2	De leerling vraagt hulp van anderen en helpt anderen als zij hem/ haar om hulp vragen.
2.3	De leerling bepaalt mede hoe (werkvorm, tempo, plaats, tijd) hij/zij werkt aan de gestelde doelen.
2.4	De leerling kan omgaan met uitgestelde aandacht.
2.5	De leerling krijgt de gelegenheid het gemaakte werk zelfstandig na te kijken.

evaluatie school

Trots:

Onze leerlingen kunnen zelfstandig alle materialen vinden die ze in willen zetten om het doel te bereiken. Deze materialen zijn ook goed te vinden en bereikbaar voor de leerlingen. Met de klassen inrichting wordt hier goed rekening mee gehouden.

De leerlingen weten, of kunnen zien, wat hun taak is en wanneer dat bereikt moet zijn (planbord, weektaak).

Ze weten waar, wanneer en hoe ze hulp kunnen vragen en kunnen geven (maatjes en de leerkracht).

De leerlingen kunnen omgaan met uitgestelde aandacht (o.a. Flap de beer en time timer). Vanaf gr 3 leren de leerlingen hun werk zelf na te kijken. Er zit hier een opbouw.

Ambitie:

We blijven zoeken naar manieren om leerlingen nog meer zelf initiatieven te laten nemen om hun leerdoel te formuleren en te bereiken. Leerdoelen worden al wel steeds meer zichtbaar in de klas (op de weektaak of vorig jaar op de wand). Daarin nemen we de leerlingen steeds meer mee. Bewustwording is hierbij het toverwoord.

bevindingen visitatieteam

De kinderen voelen zich vrij en kunnen alle materialen goed vinden. De kinderen kunnen goed omgaan met uitgestelde aandacht, zij kennen de afspraken en handelen daarnaar. Het takenbord/keuzebord in groep 1 en 2 en de taakbrieven zijn voor de kinderen een middel om zelfstandig te werken aan hun taken, dit is in alle groepen duidelijk zichtbaar. De kinderen weten wat van hen wordt verwacht en handelen daarnaar. De koppeling tussen doel en de keuze van materialen is nog niet aanwezig. Ook doelen op de taakbrief of in de groep zijn niet structureel aanwezig. De in gang gezette ontwikkeling is positief, de kans om dit verder te implementeren en te borgen is een uitdaging voor de komende vijf jaar.

Zie aanbeveling 2

Indicatoren op leraarniveau

2.6	De leraar creëert de randvoorwaarden (taakgerichte werksfeer, organisatie, opdrachten/taken, materialen) die de leerlingen in staat stellen zelfstandig te kunnen werken, zodat zij in hun eigen tempo en op hun eigen wijze kunnen leren.
2.7	De leraar stimuleert leerlingen initiatieven te nemen en te tonen.
2.8	De leraar biedt ruim tijd aan leerlingen om zelfstandig te kunnen werken.
2.9	De leraar creëert voor de leerlingen de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.

evaluatie school

Trots:

De leerkrachten creëren de randvoorwaarden om zelfstandigheid zoveel mogelijk tot ontwikkeling te laten komen (taakgerichte werksfeer, goede organisatie en klassenmanagement, opdrachten/ taken die zelfstandig werken bevorderen, materialen die goed bereikbaar zijn voor de leerlingen enz.). Alles onder het motto: "wat je zelf kunt, moet je ook zelf doen!".

Tijdens het zelfstandig werken, blijft de leerkracht observeren om te zien of de leerlingen zich binnen de ruimte die ze krijgen om zelfstandig te werken, veilig voelen en goed aan het werk kunnen. Vanuit deze basis van veiligheid en vertrouwen, stimuleert de leerkracht alle leerlingen, in grote of kleine stappen, in het proces van zelfstandigheid. Het krijgen van zelfvertrouwen door het opdoen van succeservaringen wordt als belangrijk ervaren. In groep 7-8 leren we de leerlingen steeds meer mee te denken over hun eigen leerproces. Wat kunnen we en wat willen we nog oefenen?. Wat heb je daarbij nodig? Wat heb je van mij, als leerkracht, nodig? Ook het benoemen van de doelen wordt steeds nadrukkelijk bij dit proces betrokken. De leerlingen krijgen ruimte om hun talenten te gebruiken en te laten zien. Dat is o.m. ook te zien bij het kiezen voor Topklassers. Een extra taal leren b.v.

Ambitie:

Het blijft onze ambitie om de leerlingen steeds meer eigenaar te laten worden van het leerproces. Al zijn we ons er van bewust dat dit een lang proces is en sterk afhankelijk is van de mogelijkheden van de individuele leerling en het te behalen doel. Intrinsieke motivatie spelen hierbij een grote rol. Dus inzetten op betrokkenheid is van groot belang.

bevindingen visitatieteam

Het proces, zoals hierboven beschreven, hebben wij in de school gezien. Het team is zich bewust van de voorwaarden die noodzakelijk zijn (o.a. de zgn. executieve functies) om de ontwikkeling van eigenaarschap bij de kinderen te vergroten. Bij de ambitie heeft de school goed beschreven wat het doel is. Zie ook bevindingen bij andere onderdelen.

Indicatoren op schoolniveau

2.10	De school creëert voor de leraren en overige medewerkers de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.
2.11	De school stimuleert leraren en overige medewerkers initiatieven te nemen en te tonen.

evaluatie school

Trots:

In de gesprekkencyclus is altijd ruimte opgenomen om te spreken over persoonlijke ontwikkeling en er is een ruim budget voor nascholing en mogelijkheden om eventueel vrij geroosterd te worden om na te scholen. Verzoeken worden doorgaans gehonoreerd. Verder is er alle ruimte om zaken uit te proberen in je groep en worden er gedurende het schooljaar in de vergadercyclus momenten ingebouwd waarin aandacht wordt geschonken aan de experimenten en of deze verder uitgebreid dienen te worden binnen de school. Het afgelopen jaar bijvoorbeeld waren dat de workshops taal en de periodedoelen/doelenwand.

Ambitie:

Dit schooljaar bouwen we verder aan waarderende functioneringsgesprekken, waarbij we nog nadrukkelijker de medewerkers van de school willen laten nadenken over hun hoogtepunten, hoe ze die hebben ervaren en hoe ze die hebben bereikt én hoe ze die ervaringen kunnen uitbouwen/uitbreiden ten behoeve van hun eigen ontwikkeling en die van de leerlingen.

bevindingen visitatieteam

De school biedt de leerkrachten de ruimte om te experimenteren met daltonontwikkelingen. Een schoolbrede implementatie van goede experimenten moet beschreven worden in het daltonboek/dalton-ontwikkelplan. **Zie aanbeveling 1.** Ook de persoonlijke ontwikkeling van de leerkrachten wordt vanuit het stichtingsbestuur en de school gestimuleerd. Dit wordt door alle betrokkenen als positief ervaren.

3. Samenwerking

Indicatoren op leerlingniveau

3.1	De leerling benut de gegeven tijd en gelegenheid om te oefenen en zich te bekwamen in samenwerkingsvaardigheden.
3.2	De leerling werkt op respectvolle wijze samen met leraar en medeleerlingen.

evaluatie school

Trots:

Onze school is een leeromgeving waar leerlingen en leerkrachten van en met elkaar leren.

Doordat leerlingen samen met leerkrachten en medeleerlingen aan hun leertaken werken, leren zij met elkaar om te gaan en leren zij dat zij elkaar kunnen helpen. We merken dat dit voor de leerlingen een vanzelfsprekendheid is. Vanaf de instroom zetten we hierop in. Een nieuwe leerling wordt begeleid door een mentor leerling. Een eerste vorm van samenwerking (en verantwoordelijkheid). In de loop van de jaren leren we de leerlingen steeds meer samenwerkingsvormen. We maken hierbij gebruik van tutorleren, maatjeswerk (zowel vaste maatjes als vrije keus in maatje) en coöperatieve werkvormen. Verder zijn er door het jaar heen diverse groepsdoorbrekende activiteiten. Te denken valt aan: knutselmiddagen; voorlezen in andere groepen; groepen die rond een thema samenwerken. Door het aanbieden van opdrachten waarbij leerlingen moeten of mogen samenwerken, leren leerlingen te overleggen, naar elkaar te luisteren en elkaar te respecteren. Leerlingen leren van en met elkaar.

In groep 8 krijgen de leerlingen vaak de eindverantwoordelijkheid voor de organisatie van groepsdoorbrekende activiteiten. Dat is voor hen de kroon op het werken. B.v. het organiseren van de Pietenochtend; het voorbereiden van het voorleesontbijt en de organisatie van het carnavalsfeest.

Ambitie:

We willen dit graag vasthouden en als een rode draad door de school laten lopen. Het voelt goed. We streven er naar om een achttal coöperatieve werkvormen structureel aan te bieden. Daar wordt op gehouden is nog een aandachtspunt.

bevindingen visitatieteam

De kernwaarde samenwerking is schoolbreed goed geïmplementeerd en is door het visitatieteam aangetroffen zoals in de schoolevaluatie is beschreven. **Zie aanbeveling 3**

Indicatoren op leraarniveau

3.3	De leraar werkt op respectvolle wijze samen met collega's en leerlingen.
3.4	De leraar geeft samen met collega's vorm aan de taak of leertaken, zoals deze in de school zijn afgesproken.
3.5	De leraar kan verschillende vormen en niveaus van samenwerken toepassen.
3.6	De leraar schept een pedagogisch veilig klimaat voor samenwerking met de leerlingen en tussen de leerlingen onderling.

evaluatie school

Trots:

De leerkrachten werken op respectvolle wijze samen met collega's en leerlingen. We hebben een groot team en zijn een grote school. Toch merken we dat we echt een team zijn. We kennen elkaar én de leerlingen. Er wordt veel gedeeld; zowel op professioneel vlak als ook privé. We hebben oog en zorg voor elkaar. Iedere leerkracht kent bijna alle leerlingen wel. Een "probleem" in een groep of met een leerling, is het probleem van het team (en niet alleen van de betreffende leerkracht(en)). We zeggen altijd: we zijn samen verantwoordelijk voor het welzijn van alle leerlingen.

Door het inzetten van coöperatieve werkvormen in alle groepen, leren leerlingen en leerkrachten samenwerken en heeft ieder zijn eigen aandeel. De leerkracht zoekt binnen de leerstof naar mogelijkheden om de coöperatieve werkvormen in te zetten.

Ambitie:

Om van elkaar te blijven leren, willen we meer bij elkaar in de groepen kijken. Iedereen staat hier wel voor open, maar in de waan van de dag komt het er vaak niet van. Intervisie of collegiale consultatie zouden hierbij ook ingezet kunnen worden. B.v. tijdens

bouwvergaderingen. We gaan de coöperatieve werkvormen structureel aanbieden en vooral borgen.

bevindingen visitatieteam

Ook binnen het team hebben een grote mate van samenwerken ervaren, collega's weten van elkaar waar ze mee bezig zijn. Ze hebben de vrijheid om het "anders" te doen op basis van eigen inzichten. Opnieuw is de ambitie van de school een goede ontwikkeling die in de komende vijf jaar vorm moet krijgen: **Zie aanbeveling 1 en 3**

Indicatoren op schoolniveau

3.7	De school is een leefgemeenschap waarbinnen leerlingen, leraren en overige medewerkers op een zichtbare wijze samen leven en werken.
3.8	De school is een leerplek waar leerlingen en leraren al samenwerkend van en met elkaar leren.
3.9	De school is een veilige oefenplek voor democratisering en socialisering.

evaluatie school

Trots:

Onze school is een gemeenschap waarin leerlingen, leerkrachten en ouders samen leven en werken. Dit is ook terug te vinden in onze missie: samen, leven, groeien, leren. In de dagelijkse praktijk zijn de doorgaande lijnen, leerlingenraad, rol van leerlingen tijdens rondleidingen van nieuwe ouders, koffie-uurtjes met ouders en info-avonden hier mooie voorbeelden van. Ouders en team werken nauw samen. Uitgangspunt hierbij is een educatief en pedagogisch partnerschap. Open communicatie via dialoog en uitwisseling is daarvoor de grondslag. We informeren elkaar actief. Twee wekelijks verschijnt de SONAR, ons informatiebulletin. Verder wordt er veel gedeeld via de website; de mail en ook in persoonlijk contact.

Ouders kunnen altijd binnenlopen en/of mailen met de leerkrachten.

Het aanspreken van elkaar gebeurt op een 'open' manier. We willen hierin echt laagdrempelig zijn.

Ambitie:

We willen de ouders nóg meer meenemen in de nieuwe ontwikkelingen op gebied van Dalton. We zijn nog zoekende naar de goede vorm hiervoor.

bevindingen visitatieteam

De missie "Samen leven, groeien en leren" is schoolbreed ervaren door het visitatieteam, in en tussen alle geledingen (kinderen-team-ouders-schoolleiding-schoolbestuur) is "laagdrempelig en gelijkwaardig" het uitgangspunt. Dit maakt dat de school een leefgemeenschap is.

4. Reflectie

Indicatoren op leerlingniveau

4.1	De leerling maakt een planning voor zijn taakwerk.
4.2	De leerling stuurt zijn planning bij door de voortgang te overzien.

4.3	De leerling beziet het behaalde eindresultaat kritisch en neemt leerpunten mee naar een volgende planning van zijn taak.
4.4	De leerling reflecteert op zijn eigen gedrag en dat van zijn medeleerlingen.

evaluatie school

Trots:

Op onze school maken leerlingen vooraf een inschatting van de taak. Achteraf leren we de kinderen ook terug te kijken op hun eigen werk (product én vooral ook proces). We evalueren en reflecteren zowel op papier als ook in gesprek met de leerlingen. Op andere aspecten van het werken in de klas wordt op een soortgelijke wijze gereflecteerd. Zo wordt geleidelijk de vaardigheid in het zelfstandig werken en het samenwerken opgebouwd. N.a.v. de aanbeveling zijn de reflectievragen op de weektaak onder de loep genomen. We hebben nu een variatie aan vragen en wisselen deze wekelijks af. Zo worden de leerlingen steeds meer bewust van hun leerproces. De ontwikkeling die is ingezet t.a.v. spiegelgesprekken en kindgesprekken werpt zijn vruchten af. Vanaf groep 6 zijn de leerlingen nu ook aanwezig bij de startgesprekken en in groep 8 zijn de leerlingen aanwezig bij alle gesprekken. Steeds meer wordt het gesprek met het kind gevoerd én zijn ouders “te gast” bij de gesprekken. Mooi om te zien hoe kinderen zichzelf goed kennen en precies weten waar hun sterke kanten en hun werkpunten liggen. Ouders zie je daar ook echt van genieten.

Ambitie:

Leerlingen nog meer inzicht te leren geven in het eigen leren. Het zou mooi zijn als elke leerling weet waar hij voor naar school komt; wat hij wil leren én hoe. Dat is een uitdaging voor ons allemaal. Loslaten is hierbij van groot belang.

bevindingen visitatieteam

Door de gehele school heen hebben we vormen van procesevaluatie gezien op kind- en groepsniveau. Het initiatief ligt bij de leerkracht en is niet structureel. De spiegelgesprekken vinden plaats met leerkracht en kind. Op de weektaak staan reflectievragen. Het reflecteren is in ontwikkeling. Reflecteren is natuurlijk geen doel op zich, vandaar dat de ambitie van de school: het koppelen van reflectie, doelen, eigenaarschap volgens het visitatieteam een goed ontwikkelpunt is in de komende vijf jaar: **Zie aanbeveling 3**

Indicatoren op leraarniveau

4.5	De leraar zet verschillende reflectiemethoden in.
4.6	De leraar laat leerlingen reflecteren op de samenwerking.
4.7	De leraar laat leerlingen feedback geven op zijn eigen functioneren.
4.8	De leraar is in staat om kritisch naar zijn werk te kijken en gebruikt evaluatie, reflectie en feedback van anderen om zich verder te ontwikkelen.

evaluatie school

Trots:

Vanaf groep 1 bespreken leerkrachten met de leerlingen hoe het proces van b.v. samenwerken is gegaan. Dit zowel op klassenniveau als op individueel niveau. De manier waarop is leerkracht gebonden. Daarin proberen de leerkrachten de leerlingen zoveel mogelijk zelf oplossingen te laten zoeken. De leerkrachten leren de leerlingen wanneer ze hulp moeten vragen, hoe ze zelf nakijken en hun werk te beoordelen en wat ze daar vervolgens mee moeten doen.

Ook de onderlinge samenwerking en de zelfstandige werkhouding worden besproken. Alle ontwikkelingen kunnen onderdeel zijn van de spiegelgesprekken (reflectiegesprekken)

Ambitie:

Elkaar scherp houden op het regelmatig veranderen van de reflectievragen op de weektaak. En ook de reflectie in het algemeen structureel (blijven) inzetten.

bevindingen visitatieteam

Door de vrijheid die de leerkrachten hebben, zie je reflectie op eigen handelen terug, de leraren passen hun reflectie op het aanbod en het groepsproces toe in het dagelijks programma. De kernwaarde reflectie verdient borging op schoolniveau in het daltonboek: **Zie aanbeveling 1**

Indicatoren op schoolniveau

4.9	De school stelt leraren en overige medewerkers in de gelegenheid van en met elkaar te leren.
4.10	De school hanteert een doorgaande lijn m.b.t. reflectie op leerlingniveau.

evaluatie school

Trots:

Regelmatig staat Dalton op de agenda van de bouwvergadering of de teamvergadering. We houden elkaar daarin scherp op de gemaakte afspraken en de doorgaande lijn binnen onze school.

We volgen de studiedagen die in het teken staan van ons daltonconcept.

Directie en daltoncoördinator bezoeken bijeenkomsten van Daltonregio Groot Zwolle.

Op onze school ontstaan, tijdens ons dagelijks werk, ook ongeplande reflectiegesprekken op het eigen handelen. Daarin zie je vaak de mooiste dingen ontstaan.

Jonge leerkrachten met nieuwe ideeën maken de meer ervaren leerkrachten weer enthousiast voor iets. Mooi voorbeeld is het werken met workshops bij taal. En het is verbazingwekkend hoe makkelijk kinderen dit oppakken en als "gewoon" ervaren. Ook zij reflecteren hierdoor heel goed op hun leerproces.

Ambitie:

Reflectie als een automatisme in ons "systeem" krijgen, door de momenten duidelijk te organiseren én elkaar scherp te houden.

bevindingen visitatieteam

Zie bevindingen bij evaluatie op leraarniveau.

5. Effectiviteit / doelmatigheid

Indicatoren op leerlingniveau

5.1	De leerling behaalt zijn leerdoelen die passen bij zijn persoonlijke ontwikkeling.
5.2	De leerling gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn leertijd.
5.3	De leerling is actief bezig met de taak en maakt efficiënt gebruik van zijn keuzemogelijkheden.

evaluatie school

Trots:

Vanaf groep 1 leren de kinderen omgaan met verplichte en keuzewerk. Het plannen van deze taken wordt ook vanaf het begin aangeleerd. In groep 1-2 een weektaak; in groep 3 een dagtaak en vanaf groep 4 opbouwend naar een weektaak. De weektaak wordt op maat gemaakt; m.n. RW en Taal. Verderop in de BB wordt de taak steeds meer op maat gemaakt. Kinderen weten precies wat er van hen verwacht wordt qua inhoud. De doelen worden in de lessen benoemd en staan soms ook al in het weekoverzicht (achterkant van de weektaak) genoemd. Dat maakt het al meer bewust van de doelen waaraan ze werken. Kinderen krijgen ook steeds meer de keuze of ze wel of niet bij een instructie willen zijn. In (reflectie-) gesprekken komen we hierop ook terug en kijken we samen of ze altijd de goede keuzes maken. Zo proberen we zo efficiënt mogelijk gebruik te maken van tijd en ruimtes. Kinderen ervaren deze keuze ook als zeer prettig.

Ambitie:

Kinderen nog meer bewust maken van de leerdoelen. Dat proces uiteindelijk vaak boven product gaat. Dat blijft een uitdaging en een continu proces voor hen én voor ons.

bevindingen visitatieteam

De kinderen hebben een taak op maat, een mooi voorbeeld wat we hebben gezien was de taak in groep 4: elk kind heeft eigen opdrachten bij een lesdoel, gebaseerd op het niveau van het kind. In de bovenbouwgroepen werd meer gewerkt met 1-2-3 sterren opdrachten. Klassikaal staat dan aangegeven wat de opdrachten inhouden. De leerkracht geeft extra instructie aan individuele of groepjes kinderen naar inzicht van de leerkracht en doet looprondes door de klas om "blokjesvragen" te beantwoorden. Het "kiezen voor instructie" is soms mogelijk, maar nog geen schoolbrede structurele mogelijkheid. **Zie aanbeveling 2**

Indicatoren op leraarniveau

5.4	De leraar behaalt zijn leerdoelen.
5.5	De leraar gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn lestijd.
5.6	De leraar zorgt voor afwisseling van leeractiviteiten tijdens de les.
5.7	De leraar stemt de instructie en het leerstofaanbod af op de leerbehoeften en leermogelijkheden van zijn leerlingen.
5.8	De leraar daagt leerlingen uit het beste uit zichzelf te halen.
5.9	De leraar geeft leerlingen een uitdagende motiverende taak die past bij het niveau, de interesse en het (werk)tempo van de individuele leerling.
5.10	De leraar analyseert de leerproblemen van leerlingen die de leerdoelen niet halen.

evaluatie school

Trots:

Iedere leerkracht maakt een weekplanning. Hierin plant de leerkracht de instructielessen. Deze instructiemomenten zijn deels ook al op niveau. Zo kan het zijn dat de leerkracht de rekenles 2 of 3 keer "geeft" aan telkens een andere groep kinderen; telkens met een andere instructiebehoefte. De andere kinderen werken dan zelfstandig aan hun taak. We geven kinderen ook de keuzevrijheid om van instructiegroep te wisselen; dit wel in overleg met de leerkracht.

Tijdens de momenten dat er geen instructie wordt gegeven, geeft de leerkracht verlengde instructie; geeft pre-teaching of reflecteert met individuele kinderen. Deze

momenten worden heel bewust door de leerkracht ingepland. Zo gaan we zo efficiënt mogelijk om met de lestijd.

Tijdens het leerproces geeft de leerkracht, in een zoveel mogelijk uitdagende leeromgeving, vertrouwen aan de leerling door steeds hoge doelen te stellen. Samen (met de leerling) zoeken we naar mogelijkheden om de leerdoelen te behalen. De leerkracht analyseert de resultaten en stelt (samen met de leerling) nieuwe doelen.

Ambitie:

Het is ons streven om de lestijd zo effectief en efficiënt mogelijk te gebruiken voor alle leerlingen. Instructies op maat schoolbreed inzetten is één van de zaken die daarbij horen. Ook het mixen van kinderen uit parallelgroepen bij instructies is hier een mooi voorbeeld van. Dat kunnen we nog meer inzetten.

We streven ernaar om het keuzewerk nog meer te laten aansluiten op de leerdoelen. Dan wordt het meer dan alleen werk dat je kunt kiezen. Bewust worden van de te halen doelen door de kinderen en wat ze daarbij willen gebruiken kan meer ingezet worden.

bevindingen visitatieteam

We hebben instructie aan verschillende groepen gezien en veel klassikale instructie of lessen. Ook hebben we groepsdoorbrekende instructie/begeleiding gezien tijdens het tutorlezen, waarbij ook de leerkrachten een groepje kinderen van verschillende groepen begeleiden.

Indicatoren op schoolniveau

5.11	Het onderwijs is door een efficiënte inrichting van tijd, ruimte en middelen doelmatig en gericht op het behalen van de noodzakelijke opbrengsten.
5.12	De school hanteert een doorgaande lijn van de daltoncompetenties van leerlingen en personeel.
5.13	De school biedt leerlingen ondersteuning en/of passende zorg als zij de leerdoelen niet halen.

evaluatie school

Trots:

Wij zijn in staat op school groepsdoorbrekend te werken, waarbij we aansluiten bij de onderwijsbehoeften van individuele leerlingen door de leerstof naar het kind te brengen (i.p.v. andersom). Bijvoorbeeld door een leerling binnen een bepaald vormingsgebied een hoger of lager leerjaar te laten vormen. Ook maken we gebruik van het mixen van kinderen door instructiegroepen van parallelgroepen gemixt samen te stellen.

We hebben een mooie doorgaande lijn in daltonvaardigheden (daltondoelen).

Ambitie:

Ons streven naar een zo groot mogelijke effectiviteit, is ook ervoor te zorgen dat ons streven ook het streven van de ouders wordt. Bv. door ouders in het algemeen, en in individuele gevallen, te wijzen op de effectiviteit van extra oefenen; hulp bij het leren lezen; tafels oefenen enz. Samen kunnen we het hogere doel behalen.

bevindingen visitatieteam

Zie evaluatie op leraarniveau: de doorgaande lijn in daltondoelen moet explicieter worden beschreven in het daltonboek: **Zie aanbeveling 1**

Borging als voorwaarde

Indicatoren op schoolniveau

6.1	De school werkt planmatig aan de daltonontwikkeling en beschrijft dit in een daltonbeleidsplan.
6.2	De school geeft aan hoe de daltonontwikkeling wordt aangestuurd, bv. door een daltoncoördinator.
6.3	De school draagt haar daltonidentiteit uit. (schoolgids, website, folders etc).
6.4	De school heeft daltonscholing in het scholingsplan opgenomen.
6.5	De school benut de daltonmogelijkheden van het gebouw.
6.6	De school enquêteert regelmatig de leraren, de ouders en de leerlingen over de daltonontwikkeling en de kwaliteit van het daltononderwijs.
6.7	De school is actief betrokken bij dalton-regioactiviteiten, waarbinnen zij vertegenwoordigd is.
6.8	De leerlingen worden betrokken bij de daltonontwikkeling van de school.
6.9	De ouders worden betrokken bij het ondersteunen van de dalton-ontwikkeling van de school.
6.10	Het schoolbestuur ondersteunt de school in haar daltonontwikkeling.

evaluatie school

Trots:

Bijna alle teamleden zijn dalton-gecertificeerd (behoudens de poolers en WPO-studenten) of volgen momenteel de opleiding, de coördinator heeft de opleiding Dalton-coördinator gevolgd en de directeur die van Daltondirecteur. Nieuwe collega's worden het eerste jaar ingewerkt/begeleid door de coördinator en collega's. Daarna volgen zij de opleiding tot Daltonleerkracht.

Onze school is actief lid van de Daltonregio Groot Zwolle (de directeur is voorzitter), is trots op haar daltonstatus en draagt dit uit. Het daltonzijn helpt en/of dwingt ons om ons continu af te vragen waarom we de dingen doen die we doen, en of het anders kan. Het daltonboekje krijgt jaarlijks een update door de coördinator. Tijdens (dalton-)vergaderingen wordt onze ontwikkeling steeds geëvalueerd en blijft zich zo continu ontwikkelen. Bij de bouw van de school, 6 jaar geleden, is bij de inrichting van de ruimtes heel bewust met het Daltonconcept rekening gehouden. We ervaren hiervan dagelijks nog de meerwaarde. De MR en de leerlingenraad worden waar mogelijk betrokken bij ontwikkelingen en nieuwe plannen.

Ambitie:

We streven ernaar de ouders nog meer te betrekken bij de Daltonontwikkeling.

bevindingen visitatieteam

Het schoolteam is dalton gecertificeerd. Dit zie je terug in de school. Het beschrijven van de visie en het borgen van de afspraken en in gang gezette ontwikkelen is een versnipperd geheel: de website, de schoolgids, het jaarplan en het daltonboekje bevatten allemaal een deel van de visie, de afspraken en de ambities. Aanbeveling 1 is dan ook gericht op het schrijven van één daltondocument. Verschillende (deel)hoofdstukken kunnen dan worden gebruikt als informatie voor ouders, bestuur, etc.

Wat het visitatieteam is opgevallen is dat er weinig "zichtbare" dalton uitingen zijn, er is geen vaste manier om de dagkleuren, huishoudelijke taken, plan/doelenmuur of bord, een systeem wie waar werkt etc. ook dit kan meegenomen worden in de borging van de afspraken m.b.t. de daltonkernwaarden: **Zie aanbeveling 1.**

Overige opmerkingen school

(nog niet in zelfevaluatie opgenomen, maar wel relevant)

Dit schooljaar en het jaar erop doen we mee met een internationale uitwisseling met scholen in Europa bekostigd vanuit Comeniusgelden. De start ervan stond beschreven in de Dalton-visie ('Bringing Dalton back to England' - René Berends) Wij brengen onze Daltonidentiteit in met onze werkwijzen en visie. Wij hopen natuurlijk ook zaken te kunnen halen die we een 'daltontwist' kunnen geven en daarna kunnen inzetten op de Dolfijn.

Uit de gesprekken met leerlingen

Tijdens klassenbezoeken:

- De kinderen laten blijken dat er veel leerkrachtgestuurd wordt gehandeld. De "vrijheden" die ze hebben en willen inzetten moeten worden gemeld of overlegd met de leerkracht: bv. werken buiten de klas of deelname aan instructie.
- De kinderen geven aan vaak niet aan keuzewerk toe te komen, omdat ze hun taakwerk eerst af moeten hebben. Dit lukt meestal wel aan het eind van de week, maar tijd over is er weinig. Het werken met materialen uit de keuzekast vinden ze leuk.
- De kinderen kunnen goed samenwerken, kennen de regels en afspraken en vinden de aangeboden coöperatieve werkvormen leuk om te doen.
- Het werken met doelen en de mate waarin ze daarbij keuzes mogen maken is nog niet breed bekend bij de kinderen, wel kunnen ze aan de hand van de taakbrief uitleggen wat ze moeten doen.
- De WO opdrachten worden door de kinderen als zeer positief ervaren.
- De kinderen kunnen de bedoeling van de klassikale time-timer in alle groepen uitleggen, uitgestelde aandacht is een begrip dat alle kinderen kennen en kunnen hanteren.

Gesprek met de leerlingenraad:

- De kinderen zijn trots op het werken met een weektaak en dat ze zelf mogen aangeven waar ze willen werken. Met name het werken in de stille werkruimte vinden ze een goed alternatief voor het werken in de klas.
- De leerlingenraad is gekozen door stemming in de groep. Per groep zitten er twee kinderen in de leerlingenraad. Je zit dan twee jaar in de leerlingenraad, per jaar gaat de langstzittende uit de leerlingenraad.
- Voordat je gekozen wordt ga je aangeven wat je van plan bent te realiseren in de leerlingenraad. Alle kinderen vinden het erg leuk om in de leerlingenraad te zitten. Na de bijeenkomst koppelen ze de inhoud terug naar de klas. Opvallend is de rol van meester Arno. Hij is voorzitter, secretaris en penningmeester.
- Tijdens de bijeenkomsten voelen ze zich vrij om alle onderwerpen in te brengen, alles is bespreekbaar.
- Onderwerpen waar ze mee bezig zijn (geweest):
 - o De keuze voor een methode WO
 - o Boeken voor de bibliotheek
 - o Grasmat en een boomhut op het schoolplein
- Zonder financiële belemmeringen zouden ze graag meer beweegspellen/mogelijkheden willen binnen het rooster, een supergaaf speeltoestel en voor alle kinderen een bureaustoel i.p.v. de harde stoelen waar ze nu op zitten. De zeer gewenste trampoline kan ondanks geld niet doorgaan om veiligheidsredenen. Daarvan zijn ze overtuigd en ze begrijpen de redenen.

Uit de gesprekken met leraren en ondersteunend personeel

Gedurende de dag hebben we gesproken met gemotiveerde teamleden die veel eigenaarschap tonen voor het aanbod in hun groep. Ideeën kunnen worden uitgevoerd en afspraken worden gemaakt wanneer dat nodig is. Men weet van elkaar wat men doet. De gezamenlijke visie op het waarom en hoe kwam minder goed naar voren. Het “zo doen we het hier” was de toon van de meeste gesprekken. Omdat er veel klassikale lessen waren tijdens de rondgang door de groepen, was er weinig tijd om te spreken met de leerkrachten in de groep.

Uit de gesprekken met de schoolleiding

Uit het gesprek met de directeur Arno Roelofs en daltoncoördinator José Lipman. De adjunct-directeur Eric Arends is beperkt aanwezig op KDBS de Dolfijn, omdat hij op een andere school benoemd is als directeur. Hij was niet aanwezig bij dit gesprek.

De dagopening met het team verliep enigszins chaotisch, omdat er geen formele samenkomst was georganiseerd en niet alle teamleden tegelijkertijd aanwezig waren. Dit heeft de voortgang van de visitatie niet belemmerd, maar is voor de volgende visitatie wel een aanrader om in te plannen. De vorige visitatie is als prettig en waardierend ervaren en er wordt dan ook uitgekeken naar onze bevindingen.

Ontwikkelingen in de afgelopen vijf jaar in vogelvlucht?

De school heeft de afgelopen jaren een aantal ontwikkelingen opgepakt. De daltonkernwaarden Vrijheid in gebondenheid, Zelfstandigheid en Samenwerking zijn een vanzelfsprekendheid in de school. De kernwaarde Reflectie is een speerpunt geweest in de afgelopen jaren met als resultaat:

- Voortgangsgesprekken met de leerlingen (kindgesprekken en spiegelgesprekken).
- Reflectievragen op de taakbrief
- Reflectiegesprekken met de groep over het proces: hoe is het zelfstandig werken verlopen?
- Vanuit de visie van Marzano zijn tips gebruikt om de betrokkenheid van de leerlingen te vergroten. Veel was al wel bekend maar het was goed om alles even op een rijtje te zetten.
- Nieuwe WO methode Meander, Brandaan en Naut. Mede door leerlingenraad gekozen. De kernwaarden krijgen bij hen veel aandacht door thematisch werken en onderzoeksvragen te stellen. De plusleerlingen mogen eigen onderzoeksvragen stellen en uitwerken. Deze methodiek wordt ook ingezet o.a. voor begrijpend lezen.

Ontwikkelingen dit schooljaar: Wat kunnen we nu al zien?

Het eigenaarschap van de leerlingen en de eigen leerlijnen is speerpunt dit jaar. Het is een hele klus en het moet beheersbaar blijven voor het team. Hoe krijgt dit vorm:

- Nieuw zijn de ingevoerde workshops. Dit is keuze voor verlengde instructie door inschrijving van het kind zelf. Hiermee wordt het eigenaarschap van de leerling vergroot.
- Werken met doelen: De daltondoelen staan op kaarten, doelen staan op de doelenmuur, doelen staan op de weektaak. Dit is nog niet/incidenteel van start gegaan.

Vanuit het stichtingsbestuur:

- Waarderende functioneringsgesprekken: hier is de school mee begonnen dit jaar. Uit deze gesprekken komt naar de eigen ontwikkeling van de leerkracht naar voren. Dit is niet n.a.v. een klassenbezoek o.i.d.

De school beschrijft in het visitatieverslag, dat ze nog steeds worstelen met het geven van een invulling aan keuzewerk. Meerdere opties zijn uitgetoetst, maar de worsteling over de aanpak en inhoud blijft.

Opmerkingen van het visitatieteam:

Informatie vooraf:

- Visitatieverslag: ons doel is om vandaag te ervaren dat de zelfevaluatie van de school op papier overeenkomt met de uitvoering in de school
- Website: Dalton – informatief: helder beschreven: verbinding tussen mensbeeld en Daltononderwijs gelegd
 - o 360 graden film met uitleg erg leuk
 - o Complimenten voor groepsinformatie, wel variërend van kwaliteit, maar zeer informatief (AVG?)
- Schoolgids: Dalton: goed beschreven
- Daltonboekje: toe aan grondige herziening: met welk doel bestaat dit document?

Onze aanbeveling zal er op gericht zijn dat er één daltondocument wordt opgesteld, waarin visie, borging van afspraken, ontwikkelingen en ambities beschreven staan.

Aan het eind van de dag geeft de directeur aan dat de school niet de ambitie heeft om voorop te lopen met ontwikkelingen, maar dat het team in eigen tempo landelijke daltonontwikkelingen volgt.

Uit de gesprekken met ouders

Er waren twee ouders aanwezig bij het oudergesprek: één lid van de ouderraad met kinderen in groep 5 en 7 en een ouder die zich spontaan had aangemeld voor dit gesprek. Zij heeft kinderen in het vo en een kind in groep 7.

- De keuze voor de school is voor de ene ouder een bewuste keuze voor daltononderwijs geweest, vanwege de bredere kijk op de ontwikkeling van kinderen. Ook de mix van oud/jong, man/vrouw binnen het team was een overweging. Voor de andere ouder was de school een vertrouwde omgeving, ze had zelf op de school gezeten en heeft gekozen voor de sfeer en de katholieke identiteit van de school.
- De verwachtingen die de ouders vooraf van de school hadden komen uit. Je wordt als ouder serieus genomen, de sfeer en de communicatie vanuit school zijn de grote pluspunten. Voor de kinderen geldt dat ze zich fijn voelen op de school. Het mogen vooruitwerken binnen de taak is heel belangrijk voor de kinderen.
- Het uitgebreide aanbod van de school heeft een meerwaarde voor de kinderen: muzieklus, bibliotheek in school, schrijver op school. Dit zijn goede aanvullingen op het reguliere lesaanbod.
- De weektaak gaat mee naar huis en dat wordt gewaardeerd, het is leuk om de reflectie te lezen en je weet waar je kind mee bezig is. Ook de spiegelgesprekken worden door de ouders gewaardeerd.
- De voortgangsgesprekken waarbij het kind aanwezig is en vertelt wat de vorderingen zijn, worden als zeer positief ervaren.
- Dalton komt tijdens ouderraadbijeenkomsten aan de orde, de ouders nemen aan dat dit ook aan de orde komt bij de MR. (Helaas was er geen MR-lid aanwezig). De ouders zijn niet op de hoogte van de daltonontwikkelingen op dit moment.
- De ouderbetrokkenheid is groot, wanneer er festiviteiten en acties zijn worden er commissies gevormd die de organisatie voor hun rekening nemen. De directeur is altijd aanwezig bij bijeenkomsten van de ouder- en medezeggenschapsraad.

De twee aanwezige ouders zijn zeer tevreden over de gang van zaken op school en ervaren deze tevredenheid ook bij andere ouders.

Uit de gesprekken met het bestuur

naam bestuurslid: dhr. Maarten Bauer

De directeur-bestuurder is directeur van Stichting mijnplein, een bestuur met 22 scholen (bao en (v)so) vanuit meerder christelijke denominaties. Deze combinatie van denominaties is ontstaan uit praktische overwegingen. Het is gebiedsgebonden (Salland)

- Binnen het bestuur zijn veel onderwijsconcepten vertegenwoordigd. Het bestuur legt de keuze voor een onderwijsconcept bij de scholen. Hoewel de directeur-bestuurder een dalton-achtergrond heeft, zijn er helaas geen specifieke middelen voor het dalton-onderwijs beschikbaar. Het bieden van traditioneel vernieuwingsonderwijs wordt door het bestuur niet gezien als een reden voor het verstrekken van extra middelen.
- Kansen en bedreigingen vanuit het bestuur voor de ontwikkeling van KDBS de Dolfijn en het daltononderwijs in het bijzonder:
 - o Krimp: KDBS de Dolfijn is gehuisvest in één gebouw met een pc school van dezelfde stichting. Een verregaande samenwerking in de toekomst tussen deze twee scholen is een mogelijkheid om de krimp op te vangen en onderwijs vanuit de stichting te kunnen blijven bieden.
 - o Kwaliteit van de scholen: In de context van het nieuwe waarderingskader van de inspectie, ziet het schoolbestuur planmatig toe op de kwaliteit van de school.
 - o Waarderende functioneringsgesprekken: deze worden bestuursbreed ingevoerd
 - o Duurzaamheid in gebouwen
 - o Ontwikkeling van IKC's: het bestuur wil nauw samenwerking aangaan met gevestigde kinderopvangorganisaties, dit is een kans voor de Dolfijn, omdat er al een organisatie in pandig is gehuisvest. De aanwezigheid van een andere school in het gebouw en de huisvesting van dezelfde kinderopvang in een ander scholencluster in Heino, maakt dat ouders de kinderopvang zien als neutraal en niet schoolgebonden. Een daltonkinderopvang realiseren is dan ook een ingewikkelde opgave.
- Mobiliteit:
 - o Er is binnen het bestuur sprake van vrijwillige en verplichte mobiliteit, waarbij het schoolbestuur zoveel mogelijk rekening houdt met de wensen en mogelijkheden van alle partijen.
- Bovenschools onderwijsaanbod
 - o Vanuit het bestuur is er de mogelijkheid om bij het SWV expertise in te zetten m.b.t. het onderwijsaanbod voor een plusklas op locatie.

Dhr. Bauer ziet de school als een goedlopende school, met een enthousiast team. Een school die met een open visie om zich heen kijkt en een eigen koers vaart.

beoordeling

nr	Beoordelingskader	ontwikkeling	
		O	V
0	Realisering aanbevelingen vorige visitatie*	X	
1	Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen		X
2	Zelfstandigheid		X
3	Samenwerking		X
4	Reflectie		X
5	Effectiviteit - doelmatigheid		X

* niet van toepassing bij licentieverlening

Advies aan het bestuur van de NDV

	Advies	Criteria
	Licentie verlenen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde.
	Over twee jaar versnelde visitatie voor licentieverlening	Twee of meer onvoldoende kernwaarden
	Geen licentie verlenen	Na versnelde visitatie licentieverlening twee of meer onvoldoende kernwaarden
X	Licentie voor vijf jaar verlengen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging
	Over twee jaar versnelde visitatie (bij de vijfjaarlijkse visitatie)	Twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging
	Licentie intrekken	Na versnelde visitatie twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging

Aanbevelingen die met een plan van aanpak opgenomen worden in de schoolreactie

Aanbeveling	Omschrijving
Nr. 1	Zorg dat de informatie en afspraken over dalton gebundeld worden in één document, waarbij het waarom, hoe en wat voor het team en direct betrokkenen duidelijk is. Visie, doelen, werkwijzen, inrichting, afspraken, ontwikkelingen en ambities zijn op deze wijze overzichtelijk beschikbaar.
Nr. 2	Aanbeveling 3 van de visitatie in 2013 is onvoldoende gerealiseerd. Keuzewerk, taakwerk, werken met persoonlijke leerdoelen en eigenaarschap bij de kinderen moet binnen de kernwaarde vrijheid/verantwoordelijkheid vorm gegeven worden.
Nr. 3	Realiseer de gestelde ambities: <ul style="list-style-type: none"> - Persoonlijke leerdoelen/periodedoelen verder uitbouwen. We willen leerlingen nog meer betrekken bij hun eigen leerproces en ze daarmee nog meer verantwoordelijkheid voor geven. (zie ook aanbeveling 2) - We willen het eigenaarschap nog meer bij de leerlingen leggen, zodat we de leerlingen steeds minder te hoeven wijzen op hun verantwoordelijkheid. Dit doen we d.m.v. het reflecteren op eigen handelen en dat van de leerlingen. - Wij gaan ons meer en meer verdiepen in en richten op 21e

	<p>eeuwse vaardigheden. M.n. bij de zaakvakken willen we hier een betere aansluiting op vinden. Veel vaardigheden zitten al wel in ons onderwijs verweven, maar m.n. onderzoekend leren en de daarbij behorende vaardigheden kunnen meer verweven worden.</p> <ul style="list-style-type: none"> - We streven er naar om een achttal coöperatieve werkvormen structureel aan te bieden en deze te borgen. - Het is ons streven om de lestijd zo effectief en efficiënt mogelijk te gebruiken voor alle leerlingen. Instructies op maat schoolbreed inzetten is één van de zaken die daarbij horen. - We willen de ouders nóg meer meenemen in de nieuwe ontwikkelingen op gebied van Dalton. - Ons streven naar een zo groot mogelijke effectiviteit, is ook ervoor te zorgen dat ons streven ook het streven van de ouders wordt. Bv. door ouders in het algemeen, en in individuele gevallen, te wijzen op de effectiviteit van extra oefenen; hulp bij het leren lezen; tafels oefenen enz. Samen kunnen we het hogere doel behalen.
Nr.	
Nr.	

slotopmerkingen

Het visitatieteam dankt de school voor de open, gastvrije ontvangst en de wijze waarop zij de school op de wijze van een normale maandag hebben gepresenteerd. We hebben een school gezien waar Dalton een “way of life” is, waardoor de parels van de school op deze dag onderbelicht zijn gebleven. Jammer, een tip voor de volgende visitatie is om deze meer te presenteren.

We wensen de school in de komende vijf jaar heel veel inspiratie toe om de aanbevelingen vorm te geven. De denkracht en bereidheid om te ontwikkelen is zeker aanwezig in dit team. Veel succes!

Ondertekening voorzitter visitatieteam

naam	handtekening	datum
		24-11-2018

Schoolreactie op de visitatie

Overige opmerkingen en ervaringen m.b.t. het verloop van de visitatie. hierbij valt te denken aan: opstelling visiteurs, dagrooster, gevoerde gesprekken, etc.

N.B. Dit zijn opmerkingen van de school zelf. Deze opmerkingen kunnen dus afwijken van de “slotopmerkingen” genoemd in het visitatieverslag.

- Wij zijn blij met het advies om de licentie met 5 jaar te verlengen, blij met de opmerkingen in dit verslag van de commissie en zeker blij met de slotopmerking. We hebben de visitatie grondig voorbereid met o.a. een proefvisitatie door KPZ studenten in april 2018. Dat maakte dat we ons goed voorbereid voelden.
- We hebben een aantal kanttekeningen, die weer een tip zijn aan de commissie en aan andere commissies.
- De maandag is bij ons de opstartdag en dat zal zo zijn op veel Daltonscholen. Vandaar dat er ook meer klassikale activiteiten waren te zien. Het team heeft zijn best gedaan om zoveel mogelijk een realistisch beeld van de normale dag weer te geven met voldoende ruimte voor ZW en dus gesprekken met kinderen en collega's in de setting binnen de klas of op de leerpleinen. Dit is van te voren ook zo doorgegeven aan het team door de directie en de Daltoncoördinator. De commissie heeft niet alle groepen bezocht/kunnen bezoeken en daardoor ook momenten gemist die er wel degelijk waren rondom zelfstandig werken en keuzetijd. Plannen in de groepen was al gedaan en is niet gezien, omdat het gesprek met de directie plaatsvond op dat moment. Is de maandag een goede dag om te visiteren?
- Voorafgaand aan de visitatie zou het goed zijn om duidelijker verwachtingen uit te spreken. Wat wil je zien? Bij de vorige visitatie werd duidelijk aangegeven na afloop dat ze een gewone dag wilden zien, zodat ze vrij waren om in de groepen te gaan kijken. Voor deze visitatie waren we daar ook van uitgegaan. In het nagesprek werd aangegeven dat de commissie graag de parels van ons had willen zien. Jammer. Hadden we graag laten zien, maar we hadden een andere insteek gekozen en het was ook maandag.
- Gesprek bestuur: Welke toegevoegde waarde heeft dit gesprek gehad voor ons als Daltonschool? O.i. zijn er onderwerpen aan bod gekomen die meer bovenschools liggen en niet zozeer op ons en Dalton waren gericht.
- Is onze school wellicht te groot voor twee visiteurs? In het verleden kwamen er drie. Dan is er ook meer tijd om alle groepen te bezoeken en gesprekken te voeren met collega's. Collega's gaven ook terug dat ze de visiteurs bijna niet of niet gesproken hebben en dat er weinig gevraagd werd. Ook in de pauze niet.
- Wij zijn ontzettend blij met de opmerking van de commissie op blz 10. *“De missie “Samen leven, groeien en leren” is schoolbreed ervaren door het visitatieteam, in en tussen alle geledingen (kinderen-team-ouders-schoolleiding-schoolbestuur) is “laagdrempelig en gelijkwaardig” het uitgangspunt. Dit maakt dat de school een leefgemeenschap is.”* Dit is een prachtig compliment. Misschien had dit in het nagesprek benadrukt kunnen worden. O.i. is het doel van een visitatie dat het team gestimuleerd wordt om met de aanbevelingen aan de slag te gaan en daar zin in krijgt. Met complimenten moet dat zeker lukken.
- De klus van visitatie is geen eenvoudige. Je krijgt een momentopname te zien, vergelijkt deze met je eigen ervaringen, je eigen school en je eigen visie. Daarnaast zie je veel en moet het allemaal gewogen worden in een kort tijdsbestek. Alles in een school heeft normaal gesproken een bedoeling. Op blz. 6 schrijft de commissie: *Wij hebben gezien dat de leerkrachten de kinderen vrijheid binnen kaders bieden, ook de leerkrachten hebben de vrijheid om ideeën te ontwikkelen en uit te voeren. Deze vrijheden maken wel dat de opbouw in de doorgaande lijn onduidelijk voor ons is.*
De opbouw is er wel, maar ook afhankelijk van de groep, de periode van het jaar en ook van leerkracht en de ervaring van de leerkracht. Wat past bij de groep? Waar zijn ze aan toe?

Kun je dit helemaal vastleggen? We gaan uit van vertrouwen in de leerkracht en de professionele en pedagogische of didactische keuzes die gemaakt worden in het belang van de kinderen en in het belang van de groep. Dit wordt altijd besproken met collega's of IB of directie.

- De volgende opmerking was een terechte: Het "kiezen voor instructie" is soms mogelijk, maar nog geen schoolbrede structurele mogelijkheid. Deze staat niet in de aanbevelingen, maar dit gaan we oppakken en een afspraak met werkwijze op teamniveau maken.

Plan van aanpak m.b.t. uitwerking aanbevelingen

aanbeveling 1. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Zorg dat de informatie en afspraken over dalton gebundeld worden in één document, waarbij het waarom, hoe en wat voor het team en direct betrokkenen duidelijk is. Visie, doelen, werkwijzen, inrichting, afspraken, ontwikkelingen en ambities zijn op deze wijze overzichtelijk beschikbaar.
actie	Directie en daltoncoördinator onderzoeken hoe ze één document kunnen produceren, zonder dubbelingen te creëren. Indien mogelijk, dan zal dit tot stand worden gebracht met de vormgever van de schoolgids.
uitvoerenden	Arno Roelofs en José Lipman
tijdvak	Onderzoek – voorjaar 2019 Realisatie – schooljaar 2019-2020
scholing/ externe ondersteuning	Externe ondersteuning door N35 media
toelichting	We zullen kijken of we zaken die in de schoolgids op de juiste manier verwoord staan, ook opnemen in een 'daltonboekje'. Daarin kunnen we die dan in een algemeen gedeelte opnemen met visie en doelen en daarna een deel maken met bijlagen, waarin de werkwijzen, de inrichting, afspraken staan. Ontwikkeling en ambities moeten ook worden opgenomen in de schoolplanagenda en het jaarplan. Dat kan leiden tot dubbelingen. Waar zet je dit weg?
aanbeveling 2. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Aanbeveling 3 van de visitatie in 2013 is onvoldoende gerealiseerd. Keuzewerk, taakwerk, werken met persoonlijke leerdoelen en eigenaarschap bij de kinderen moet binnen de kernwaarde vrijheid/verantwoordelijkheid vorm gegeven worden.
actie	Over 3 jaar werken we met keuzewerk vanuit de gedachte van periodedoelen, waarin persoonlijke leerdoelen en eigenaarschap goed uit de verf komen. Daarnaast willen we leerdoelen ook een plek op de weektaak geven.
uitvoerenden	Arno Roelofs en José Lipman Kim Lammers en Merijn Marselis
tijdvak	December 2018 – juli 2021
scholing/ externe ondersteuning	Kim en Merijn pakken de periodedoelen op via de opleiding tot Daltonleerkracht en schrijven een DOP voor dit onderdeel. Schoolbezoek aan o.a. de Branink Laren en de Omnibus Almere

	<p>Via Saxion teamscholing in schooljaar 2019-2010 Onderdeel van Erasmus+-project waarin de Dolfijn participeert met andere scholen uit Europa.</p>
toelichting	<p>We zien kansen in het wijzigen van onze huidige werkwijze van keuzewerk naar keuzewerk voor de kinderen aan een periodedoel. Voor iedere jaargroep worden een aantal periodedoelen met inhoud en activiteiten uitgewerkt. Daaruit kunnen kinderen kiezen en uiteindelijk een soort assessment doen na afronding. We hopen ook door te kunnen ontwikkelen naar een punt dat kinderen zelf een periodedoel kunnen samenstellen samen met de leerkracht. Daarnaast willen we de leerdoelen een goede plek geven op de weektaak, om kinderen bewuster te laten worden van hun leerprocessen. Over de vorm gaan we nadenken in schooljaar 2020-2021.</p>
aanbeveling 3. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	<p>Realiseer de gestelde ambities:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Persoonlijke leerdoelen/periodedoelen verder uitbouwen. We willen leerlingen nog meer betrekken bij hun eigen leerproces en ze daarmee nog meer verantwoordelijkheid voor geven. (zie ook aanbeveling 2) - We willen het eigenaarschap nog meer bij de leerlingen leggen, zodat we de leerlingen steeds minder te hoeven wijzen op hun verantwoordelijkheid. Dit doen we d.m.v. het reflecteren op eigen handelen en dat van de leerlingen. - Wij gaan ons meer en meer verdiepen in en richten op 21e eeuwse vaardigheden. M.n. bij de zaakvakken willen we hier een betere aansluiting op vinden. Veel vaardigheden zitten al wel in ons onderwijs verweven, maar m.n. onderzoekend leren en de daarbij behorende vaardigheden kunnen meer verweven worden. - We streven er naar om een achttal coöperatieve werkvormen structureel aan te bieden en deze te borgen - Het is ons streven om de lestijd zo effectief en efficiënt mogelijk te gebruiken voor alle leerlingen. Instructies op maat schoolbreed inzetten is één van de zaken die daarbij horen. - We willen de ouders nóg meer meenemen in de nieuwe ontwikkelingen op gebied van Dalton. - Ons streven naar een zo groot mogelijke effectiviteit, is ook ervoor te zorgen dat ons streven ook het streven van de ouders wordt. Bv. door ouders in het algemeen, en in individuele gevallen, te wijzen op de effectiviteit van extra oefenen; hulp bij het leren lezen; tafels oefenen enz. Samen kunnen we het hogere doel behalen.
actie	<p>Al deze kleine deeldoelen zetten we weg in de schoolontwikkeling de komende jaren. Het is erg lastig om bovenstaande (op het eerste streepje na; zie aanbeveling 2) nu weg te zetten in dit verslag.</p>
uitvoerenden	<p>Arno Roelofs en José Lipman (doorgaande lijnen en Dalton) Erwin Bos (21e eeuwse vaardigheden)</p>
tijdvak	<p>2018-2023</p>
scholing/ externe ondersteuning	<p>Waar nodig halen we externe scholing naar binnen. We zijn actief als Daltonschool binnen de regio en zullen via die weg ook kennis en expertise binnen kunnen halen.</p>

toelichting	<p>We hebben zelf deze ambities geformuleerd, dus het zou vreemd zijn als we ze niet de komende jaren planmatig weg zouden zetten. Veel van deze doelen zijn niet zozeer een product, maar beogen een proces in gang te zetten of een omslag in gedrag. Hoe we dat exact voor elkaar kunnen krijgen is nog niet duidelijk. Met betrekking tot het betrekken van de ouders zullen we ook via de MR en OR de vraag neerleggen hoe we zo iets voor elkaar kunnen krijgen.</p>
--------------------	--

aanbeveling 4. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	
actie	
uitvoerenden	
tijdvak	
scholing/ externe ondersteuning	
toelichting	

**Ondertekening school en
visitatievoorzitter voor gezien**

naam	functie	handtekening	datum
	directeur		18-12-2018
	visitatievoorzitter		21-12-2018

Dit verslag wordt binnen drie weken na ontvangst (het liefst per e-mail als Wordbestand) opgestuurd naar de visitatievoorzitter, die dit binnen vijf weken na de visitatie opstuurt naar de inhoudelijk medewerker visitaties van de NDV.